

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Užívání nikotinové substituce při odvykání kouření u pacientů mužského lůžkového oddělení Kliniky adiktologie: prospektivní dotazníková studie
Autor	Bc. Kateřina Štočková
Vedoucí práce	Mgr. Adam Kulhánek, Ph.D., MBA
Oponent práce	Mgr. Gabriela Rolová, Ph.D.

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (výchozí, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p>	5 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p> <p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je</p>	15 / max. 20

	předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p>	15 / max. 20
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p>	14 / max. 30

<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p>	<p>5 / max. 10</p>
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p>	<p>11 / max. 15</p>

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	<p>Diplomová práce zkoumá vývoj odvykání kouření u pacientů hospitalizovaných na lůžkovém oddělení Kliniky adiktologie. Kvantitativní dotazníková část je doplněna o rozhovory se zaměstnanci oddělení – adiktoložka, zdravotní sestra a psycholožka.</p> <p>Abstrakt – jedinou výtkou k jinak kvalitnímu abstraktu je neuvedení metod analýzy dat.</p> <p>Teoretický úvod je komplexně pojatý (celkem 28 stran) a pokrývá témata jako epidemiologie užívání tabáku v populaci, zdravotní důsledky kouření a přístupy k léčbě závislosti na tabáku. Odvykání kouření při primární léčbě závislosti (kap. 8) je věnována jen jedna normostrana. Vzhledem k tomu, že se jedná o stěžejní a patrně nejzajímavější téma práce, mohla být rešerše literatury rozsáhlejší. Výzkumný problém není explicitně popsán, tedy není zřejmé, jaký má práce účel – ověření efektivity intervence? Nedostatek longitudinálních studií? V rámci ČR se tématu věnuje málo pozornosti?</p> <p>Etika – Kvalitativní část výzkumu – rozhovory s personálem – je uvedena jako anonymní (str. 44-45). Autorka sice upozorňuje na riziko identifikace respondentů kvůli malé velikosti oddělení a zastoupení jednotlivých odborností, nicméně dle mého názoru zcela nesprávně vyhodnotila úroveň tohoto rizika, které vnímám jako velmi vysoké a nelze výzkum z mého pohledu považovat za anonymní. Odůvodnění autorky, že „<i>V rozhovoru ale nejsou pokládány osobní otázky, které by mohly respondenty i v případě prolomení anonymity poškodit.</i>“ nepovažuji jako dostatečné. Vhodnějším přístupem by mohlo být respondenty předem informovat o nízkém stupni anonymity a získat jejich souhlas se zveřejněním výsledků i za předpokladu možné identifikace. Případně v popisu výsledků alespoň nemusela být u jednotlivých výroků výslovně uvedena odbornost respondenta. Nicméně v práci žádný takový postup popsán není.</p> <p>Výsledky kvantitativního dotazníkového šetření jsou poměrně matoucí – např. v kap. 11.1.2 jsou nejdříve popsány abstinenci příznaky u 6 pacientů, kteří v době sběru 1. vlny nekouřili. Níže v textu jsou ale následně popisovány abstinenci příznaky u 7 pacientů, kteří vyplnili všechny tři sběry dat. Není jasné, zda se jedná o ty samé pacienty – nekuřáky, nebo o jiný soubor.</p>
--	--

Dále, Graf 5 popisuje vývoj abstinčních příznaků jen ve fázi, kdy pacienti nekouřili, nebo byli mapovány jejich abstinční příznaky i v době kdy kouřili? S tím souvisí – Minnesotská škála abstinčních příznaků byla participantům předložena k vyplnění vždy, tj. bez ohledu na to, zda právě kouřili (což postrádá smysl)? Pokud je uvedeno, že ve třetí vlně začali všichni respondenti (n=7) opět kouřit, jak může Graf 5 zobrazovat intenzitu abstinčních příznaků při odvykání právě v této třetí vlně?

Dále, kap. 11.1.4, tabulka 5 – uvedení počtu respondentů (n=16) v popisu tabulky naznačuje, že přehled podpůrných a omezujících faktorů odvykání kouření byl zjišťován i u participantů, kteří po celou dobu léčby kouřili, což není úplně smysluplné, mapujeme-li jejich odvykací stav.

Mnohdy také chybí kritické zhodnocení některých zjištění, např.: „*V porovnání začátku a konce hospitalizace pacientů došlo k snížení průměrného počtu cigaret vykouřených za den o polovinu.*“. Podobnou formulaci autorka použije ještě v diskuzi a závěru. Zde by mělo zároveň zaznít, že je to celkem logické, pokud mají pacienti omezené kuřácké pauzy, jak autorka píše v jiné části práce.

Kapitola 11.1.5. je zpracovaná spíše formou „case studies“ než avizovanou statistickou analýzou, což se ale vzhledem k velmi malému výzkumnému souboru dalo předpokládat.

Zpracování kvantitativních dat z výše uvedených důvodů nepovažuji za příliš logické a matoucí je v tomto ohledu i popis metod.

První část kvalitativních výsledků (podkapitoly: pravidla kouření na LOM, odvykání kouření, nikotinová substituce, podpůrné kuřácké skupiny) popisuje v podstatě jen zavedenou praxi v odvykání kouření na daném oddělení, kde celý výzkum probíhal, než že by se jednalo o nová a výzkumně hodnotná zjištění. Spíše než témata k rozhovorům mohlo být dané nastavení praxe na oddělení být popsáno v metodách jako tzv. „setting studie“ k dokreslení východisek pro samotný výzkum. Naopak druhá část (podkapitoly: co by mohlo zvýšit zájem pacientů o odvykání, benefity nekouření, bariéry nekouření) by si zasloužila více prostoru v rozhovorech.

	<p>Diskuze, ačkoli rozsáhlá, z velké části jen opakuje výzkumná zjištění. Srovnání s jinými výzkumy je omezeno jen na jednu českou studii, zahraniční výzkumy zcela chybí. Celou diskuzí se prolíná snaha přisoudit výsledkům větší váhu, než vzhledem k limitům skutečně mají, mnohdy navíc na úkor jejich kritické interpretace. Limity práce jsou popsány velmi podrobně, což lze vnímat jako přínosné, nicméně popsané rozpory v zajištění procesu výzkumu (dotazník mapující abstinční příznaky předkládán i kuřákům, chyby v komunikaci mezi autorkou práce a personálem distribuujícím dotazníky, apod.) dále snižují validitu výsledků, která je již tak ohrožena malým výzkumným vzorkem.</p> <p>Přínos práce je vzhledem k limitům studie a zde popsaných nedostatcích spíše nižší. Lze vyzdvihnout formální úpravu práce, rozsah literárních zdrojů je adekvátní.</p>
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaký je výzkumný problém? Proč by měla vědecká obec Vašemu výzkumu věnovat pozornost? 2. Reagujte na výše uvedené nedostatky a vysvětlete, jak limity výzkumu ovlivňují výzkumná zjištění a jejich validitu.
Body celkem	65 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím dobře</i>
Datum	21.8.2024
Jméno a příjmení, podpis	Gabriela Rolová

Instrukce pro posudky bakalářských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů. Případné slovní připomínky k jednotlivým položkám připojte k souhrnnému hodnocení, pro které je vyhrazeno pole formuláře na posledním listu posudku.
2. Napište celkové shrnující hodnocení, včetně případných poznámek k jednotlivým položkám.
3. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
4. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
5. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Instrukce pro posudky magisterských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů.
2. U každé z hodnocených položek nahraďte text v poli „úroveň a charakteristika položky“ vlastním hodnotícím komentářem, který odpovídá na otázky vlevo, stávající obecnou formulací jednotlivých úrovní se můžete inspirovat.
3. Napište celkové shrnující hodnocení.
4. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
5. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
6. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Klasifikace práce podle bodového hodnocení

Výsledná známka	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56